

Magyarországi Német Önkormányzatok Napja

Országos gálaműsor Pécsen

2025. január 25-én tartották meg a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának 29. országos gáláját a **Magyarországi Német Önkormányzatok Napja** alkalmából. Különleges esemény volt ez, amelyen a magyarországi németek kulturális sokszínűségét és gazdag örökségét ünnepelték. Az eseménynek ezúttal a neves pécsi Kodály Központ adott otthont. Ünnepi beszédet mondott **Joschi Ament**, a Magyarországról Származó Németek Szövetségének elnöke. A gálaműsor keretében adták át a magyarországi németek legrangosabb kitüntéseit.

Az országos gálát évről évre a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának elnöke nyitja meg, ő alapozza meg gondolataival a különleges délután ünnepi hangulatát. **Englenderné Hock Ibo**lya, az MNOÖ elnöke azonban sajnos egy nemrég elszenvedett baleset miatt ezúttal nem tudott személyesen megjelenni. Gondolatait és jókívánásait helyettese, **Schubert Olívia** olvasta fel.

Az elnök asszony levelében hangsúlyozta: az elmúlt évek során az országos önkormányzat által kialakított, a hagyományok, a gyökök megőrzését szolgáló stratégia megvalósítása során a mai kor adta korszerű kommunikációs lehetőségekkel élt. Ebben történt különösen fontos előrelépés az online-térben: saját weboldal, Facebook-profil, a rendszeressé vált körlevelek, YouTube-videók és újabban podcastok készítésével. Így nem csupán a németnyelvű, de a hazai médiában is jelen tudunk lenni a nemzetiségünk életéről szóló információkkal, tudósításokkal. Az olyan projektek – emlékeztetett rá –, mint a magyarországi német tanösvények, a Deutsche Bühne előadása, az „1948 – csomag nélkül / 1948 – ohne Gepaeck”, mind hozzájárulnak ahhoz, hogy nemzetiségi közösségünk múltja, története, értékei eljussanak az oktatási intézményekbe, a civil szervezetekhez, egyesületekhez, helyi önkormányzatokhoz, és mindenki megismerhesse azokat. A digitális kommunikáció továbbra is támogatást élvez – jelentette ki.

Az ünnepi köszöntőt **Joschi Ament** tartotta. Többször is kiemelte a szoros együttműködés jelentőségét az itt és a másutt élő magyarországi, valamint az innen származó németek között. „Bizonyára feltűnt, hogy folyamatosan arról beszélek, hogy »mi«, mert százszázalékos meggyőződésem, hogy a XXI. század világában csak közösen, egy családként tudunk fennmaradni. Ezért ez a Gála az én ünnepem is, hiszen egy család vagyunk. Örömmel tölt el, hogy a testvérvárosi kapcsolatok ilyen virágzóak Budaörsön, Tatán, Eleken, Budakeszin, Bonyhádon Zsámbékon, Törökbálinton, Tarjánban, hogy csak néhány példát mondjak. Ez jelent bázist a további közös munkánkhoz, a következő nemzedékek bevonásához, akik már nem a hazájukban élnek és nőnek fel.”

Végezetül köszönetet mondott az eseményt szervezőknek és lebonyolítóknak, a fellépőknek, akik ünneppé varázsolták a Kodály Központban zajló Gálát.

A Magyarországi Németiségért Arany Díszítú kitüntetés átadása jelentette az esemény csúcspontját. Ez az elismerés minden évben olyan magyarországi németeknek, más magyar állampolgároknak és külföldieknek adományozható, akik a nemzetiség érdekében kiemelkedő teljesítményt nyújtottak, és tevékenységükkel hozzájárultak a hazai németiség nyelvének, tárgyi és szellemi kulturális örökségének, történelmi hagyományainak megőrzéséhez. A Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának közgyűlése az előzetesen benyújtott javaslatok alapján évente három díj odaítéléséről dönt.

Schubert Olívia felolvassa
Englenderné Hock Ibolya levelét

Joschi Ament ünnepi beszédét tartja

Az Arany Díszű kitüntetést Schubert Olívia elnökhelyettes adta át

A kitüntetettek 2025-ben

Dr. Kőrösné Herein Mária sváb, illetve német-osztrák családból származik *Budakesziről*. Gyermekkorát nagy hatású tudósok, szerzetesnők, iparosok és lokálpatrióták alakították úgy anyai, mint apai ágon. Nem meglepő tehát, hogy már fiatalon magában hordozta azt az örökséget, amelyet mindvégig igyekezett megőrizni és ápolni. Már fiatalon elkezdte irodalmi és dokumentarista módon feldolgozni gyermekkorának emlékeit, valamint Budakeszi és környéke szakrális hagyományait. Dokumentumokat gyűjtött és őrzött családjá, szülőfalujá, valamint a magyarországi németek történetéről. Körülbelül harminc éve meghívást kapott a Magyarországi Német Katolikusok Egyesületének vezetőségébe. Rendszeresen képviseli a magyarországi német katolikusokat a dunai svábok altöttingi fogadalmi zarándoklatán. Lelkes munkájának köszönhetően a magyarországi német kórusvilág kiemelkedő együttesei, neves orgonaművészek és más zenészek részvételével számos német nyelvű szentmise vált a kulturális s a vallási élet szerves részévé. Külön említést érdemelnek az általa szervezett zarándoklatok, keresztutak és a városmisszió keretében megrendezett Német Napok. Kezdetől fogva szinte minden eseményről írásban is beszámolt a *Neue Zeitungban*, a *Deutscher Kalenderben*, továbbá német lapokban, például a *Gerhardsboteban* és a *Donauschwäbische Zeitungban*. Mindezeket túl saját kiadásban több művet is megjelentetett, amelyekkel a magyarországi németiség kulturális örökségét őrizte és adta tovább. Diplomás tanárként a Pest és Nógrád megyei Német Iskolászövetségben is aktív szerepet vállalt, ahol rendszeresen szervez továbbképzéseket némettanárok számára. Az egyesület számos, magyarországi német témájú diplomamunkát is gondoz. Elkötelezett munkájáért 2019-ben a Magyarországi Német Iskolák Szövetsége *Dr. Vargha Károly-díjjal* tüntette ki, 2022-ben pedig a Budapesti Német Önkormányzat Budapest Németiségéért Díjjal ismerte el munkáját.

Dr. Józán-Jilling Mihály széles körben ismert személyiség, azok körében különösen, akik érdeklődnek a magyarországi német közösség közéletéért. 1976 óta él Szekszárdon, ahol a mai napig főorvosként tevékenykedik. Belgyógyász és kardiológus, emellett egyetemi docensként oktató tevékenységet is folytat, mindenképp a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának német nyelvű képzésében. Tagja a Német és a Magyar Kardiológiai Társaságnak. Több mint negyed évszázadon keresztül sokoldalúan formálta a magyarországi

németség közösségi életét: 1994 és 2017 között a Szekszárdi Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke volt. Ezt megelőzően a magyarországi németiség szószólójaként tevékenykedett Szekszárd város közgyűlésében. 1995-től 2021-ig a Tolna Megyei Német Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetségét vezette, és több cikluson keresztül volt a Tolna Megyei Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke is.

A Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának megalakulása óta egészen az elmúlt évig a közgyűlés tagja volt, egy ideig annak elnökhelyettesi tisztségét is betöltötte. Hosszú esztendőkn át elnökként vezette az MNOÖ Szociális Bizottságát. Közgyűlési és kabineti tagként mindig kitartóan, emelt fővel képviselte a magyarországi németiség érdekeit. Kiemelkedően sokat tett a német-magyar kapcsolatok erősítéséért és a testvérvárosi kapcsolatok ápolásáért.

Dr. Józán-Jilling Mihály fáradhatatlan munkája városi, megyei és országos szinten egyaránt erősítette a magyarországi németiség elismertségét. Tevékenységei számos területre kiterjednek a hagyományőrzéstől az oktatáson át a nevelésig. Utóbbinak különösen említésre méltó példája a szekszárdi Wunderland/Csodaország Óvoda fenntartói jogának átvétele, amely többek között az ő nevéhez köthető, és amely az anyanyelvi oktatás iránti példaértékű elköteleződését mutatja.

Koller Józsefné (Lisi Bas) Palotabozsokon született, egész életét szülőfalujában töltötte. A helyi német nemzetiségi kórus és a híres Palotabozsoki Trió alapító tagjaként különleges hangjával lenyűgözte közönségét. Figyelemre méltó színpadi jelenléte mellett szenvedélyesen gyűjtötte és adta tovább a régi népdalokat. Elkötelezettségének köszönhetően a budapesti sváb bálók, valamint Palotabozsok és a baranyai régió nemzetiségi rendezvényeinek meghatározó szereplőjévé vált. Több rádió- és televízióműsor vendége is volt, melyekben nemcsak énekével, hanem humoros történeteivel és verseivel is elvarázsolta a közönséget.

Zenei tehetségét szentmiséken belföldön és külföldön is kamatoztatta. Emlékeztetéseket a temetéseken és búcsúkon általa előadott német egyházi énekei is. Több mint öt évtizeden át a templomi kórus oszlopos tagja volt. Még ma is gyakran kéri ki a véleményét dalok kiválasztásában – amelyek közül sokat ő maga jegyzett le. Tudásával segítette a környékbeli településeket – például Villány, Szederkény, Feked, Lánycsók és Kaposvár – énekkarait is.

Kiemelkedő munkát végzett a magyarországi német népviseletek megőrzése érdekében is. Munkásságát gondosan dokumentálta: a palotabozsoki kórus történetét fényképfelvételekkel, újságcikkekben és személyes feljegyzésekben örökítette meg, amelyek egy könyv alapjául szolgáltak. Emellett társszerzője volt két további kötetnek, amelyek a palotabozsoki németek életét és sorsát mutatják be. Több mint húsz éven át vett részt a régi hangszeres zenészek találkozóin. A szüleitől örökölt sváb kultúra és nyelv iránti szeretetét továbbadta gyermekeinek és unokáinak. Még 91 évesen is aktív szereplője közösségének. Munkássága felbecsülhetetlen hozzájárulás a magyarországi németiség kulturális örökségének megőrzéséhez.

Az országos gálán vehették át az arra érdemes fiatalok a Koch Valéria-díjat is. A díjat *Szauter Terézia*, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata oktatási bizottságának elnöke, valamint *Richolm Erik*, az ifjúsági bizottság elnöke nyújtották át.

Koch Valéria-díjasok

Klein Léna egy lenyűgöző fiatal tehetség *Pilisvörösvárról*; a *Friedrich Schiller Gimnázium* kiemelkedő diákja, aki elkötelezettségével és odaadásával jelentősen hozzájárul a magyarországi németiség hagyományainak megőrzéséhez.

A magyarországi németeknek a rozsmaring a hűség szimbóluma

Léna családjában nagy hangsúlyt fektetnek a magyarországi német értékek ápolására. Német nemzetiségi óvodába és általános iskolába járt, ahol már kiskorától kezdve aktívan ápolta magyarországi német gyökereit. Különösen érdeklődik a nyelvjárás iránt, dialektusban előadott történetekkel már tízszer vett részt az országos vers- és prózamondóversenyen. 2022-ben az Országos Általános Iskolai Tanulmányi Versenyen német nemzetiségi népismeret kategóriában harmadik helyezést ért el. Léna a „SchilLerchen” iskolai kórus tagja, amely kétszólamú német és magyarországi német dalokat ad elő. Emellett tehetséges zenész is: hat éve kezdett fuvolázni. Aktívan közreműködik a *Schiller Band*, a *Pilis Brass Band*, a *Pilisvörösvári Fúvószenekar* és az északi régió magyarországi német ifjúsági fúvószenekarának munkájában. Elkötelezetten tevékenykedik továbbá a *Pilisvörösvári Heimatwerk* keretében is, amely a magyarországi német hagyományok ápolására létrejött, sokrétűen működő egyesület. Tagja iskolája röplabdacsapatának is.

Till-Halász Florina immár tizenkét éve a *pécsi Koch Valéria Iskolaközpont* diákja, rendkívüli elkötelezettségével és a magyarországi német kultúra iránti szeretetével tűnik ki. Az iskolában és a magánéletben egyaránt minden lehetőséget megragad a német nyelv használatára. Florina nemzedékének példaképe. Éveken át tagja volt iskolája kórusának, fuvolázik az iskolai fúvószenekarban, és nagy odaadással táncol a hagyományőrző *Fünfkirchen-Leöwey Táncegyüttesben*. Kimagasló eredményeket ért el nyelvi, irodalmi, versmondó, népismereti és matematikaversenyeken. Különösen büszke arra, hogy az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny „német mint anyanyelv” kategóriában a nyolcadik helyet szerezte meg – ez nyelvi tehetségének és céltudatosságának ékes bizonyítéka. Elkötelezettsége azonban messze túlmutat az iskolán. Legyen szó nyári táborokról vagy a Vöröskereszt önkéntes munkáiról, mindenben teljes odaadással és kreativitással vesz részt. Magyarországi német családja hagyományainak továbbadásával azt szeretné megmutatni, hogy a múlt és a jövő közötti kapcsolatot életben lehet tartani. Florina a jövőben építészetet szeretne tanulni.

A Koch Valéria díjasok

Weisz Ádám, egy tehetséges és elkötelezett városlódi fiatalember, családja példáját követve kiemelkedő munkát végez a magyarországi német kultúra területén. Figyelemre méltó zenei pályát futott be: kezdetben zongorázni tanult, majd a hangsúlyt a stájer harmonikára helyezte, amelynek mestere lett. Jelenleg az *Steixner István Dalkör* művészeti vezetője, valamint a *Löder Buam Zenekar* vezetője és zenésze. Tevékenységével aktívan hozzájárul a hagyományos és értékes magyarországi német dal- és zenekincs megőrzéséhez és népszerűsítéséhez. Gombosharmonikájával a *Dreimal Rosmarein Trió* zenei kísérlőjeként is fellép. Akár a helyi óvoda táncsoportjának zenei kísérlőjeként, akár a városlódi templomi kórus tagjaként, orgonakísérlőjeként, a hagyományos betlehemes játék előadójaként, vagy az *Angermann Pál Általános Iskola* kórusában, Ádám minden eseményt hozzáértéssel gazdagít.

Közel egy éve az ugodi dalkör zenei kísérlőjeként is tevékenykedik. Zenei tehetsége mellett az iskolai életben is sikeres: a *veszprémi Lovassy László Gimnázium* Német Nemzetiségi Tagozatának tanulójaként számos német- és történelemversenyen vett részt figyelemre méltó eredményeket elérve. A hagyományörző tevékenységet gimnáziumában is folytatja a német nemzetiségi kórus tagjaként, nemrégiben pedig a *Wesprimer Buam* együttesben is aktív szerepet vállalt.

A Koch Valéria-díjat minden évben egy friss diplomás fiatal is átveheti, mégpedig kiemelkedő, magyarországi német témájú diplomamunkáért.

Pál Noémi a magyarországi német kultúra és hagyományok elkötelezett támogatója, aki elhivatottságával és odaadásával felbecsülhetetlen hozzájárulást nyújt közösségünk kulturális örökségének megőrzéséhez és továbbadásához.

Noémi magyarországi német identitása már a *Kaposszekcsőn* töltött gyermekkorától kezdve – a nemzetiségi nevelésnek és a nemzetiségi közösségben való aktív közreműködésének köszönhetően – erős. *Germanisztikát* tanult a *Pécsi Tudományegyetemen*, a németet, mint nemzetiségi nyelvet választva szakirányként, német nemzetiségi szakos tanárnak készül. Szülőfaluja fúvószenekarának tagjaként tizenhárom éves kora óta klarinétozik, és zenésztársaival a magyarországi német zenei örökség ápolásán munkálkodik. Olyan eseményeken való részvételei, mint a helyi Márton-napi ünnepségek és szüreti fesztiválok vagy a *Hábich Konrád Fúvószenekari Találkozók* is tanúskodnak fáradhatatlan elhivatottságáról és közösségi szerepvállalásáról. Szoros kapcsolatot ápol a németországi *Bietigheim* testvérvárossal: találkozók szervezésében és a két város gyermekei közötti kulturális csereprogramok megvalósulásában működik közre, elősegítve ezzel a határon átívelő együttműködést.

Kiemelkedő tudományos hozzájárulása a magyarországi német zenei örökség megőrzéséhez külön figyelmet érdemel. Diplomamunkája szülőfaluja német önkormányzatának támogatásával hamarosan nyomtatásban is megjelenik. Ez fontos hozzájárulás e becses örökség megővéséhez és szélesebb közönség számára is elérhetővé tételéhez.

Noémi a jövőjét tanárként képzei el, mindenekelőtt a német nyelvet és kultúrát szeretné oktatni, gazdagítva diákjai nyelvi és kulturális ismereteit. Terve az, hogy a nyelvet és a hagyományokat összekapcsolja, például a zene vagy a néptánc segítségével. Kreativitása és lankadatlan elkötelezettsége igazi példaképpé és a magyarországi német közösség kiemelkedő nagykövetévé teszi őt.

A díjátadást gazdag kulturális program követte, melynek során az elmúlt évben sikeresen szereplő gyermek- és felnőttegyüttesek: táncosok, fúvósok, kórusok léptek fel.

Gratulálunk valamennyi díjazottnak!

Forrás: *LdU Presse*

Rozmarinággal köszöntötték az érkezőket

Színes képösszeállításunk a hátsó borítón látható!